

STAR PAPIR ZA NOVO UPANJE 2012

Gradivo za medije

Društvo Ekologi brez meja letošnjo jesen ponovno pripravlja **vseslovensko dobrodelfno okoljevarstveno akcijo zbiranja starega papirja - Star papir za novo upanje 2012**, katere namen je, da lahko vsak prebivalec Slovenije doda svoj list k boljšemu svetu. Akcija je bila prvič izvedena leta 2011 in v Sloveniji je bila dobro sprejeta, saj je v njej sodelovalo 214 vzgojno-izobraževalnih ustanov, kolektivi 140 slovenskih podjetij in javnih organizacij ter številni posamezniki po vseh krajih Slovenije. Zbrali smo kar 393 ton starega papirja in na ta način v dobrodelfne namene na dva naslova podarili 30.000 EUR.

Letos bo akcija ponovljena, potekala bo v mesecu **novembru po vseh krajih Slovenije**. **Sredstva**, ki bodo zbrana s pomočjo starega papirja, **bodo tudi tokrat šla v prave roke** – s pomočjo idej otrok in mladine bodo organizatorji izbrali najbolj zaslužnega oz. pomoči potrebnega v naši državi.

KAZALO

O PROJEKTU STAR PAPIR ZA NOVO UPANJE 2012	3
1. Uvod.....	3
POMEMBNI DATUMI	4
DOGODKI V OKVIRU PROJEKTA	4
43. sejem Narava-zdravje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.....	4
2. Izhodišča projekta	5
2.1 Ekološko izhodišče projekta	5
2.2 Humanitarno izhodišče projekta.....	5
2.3 Umetniško izhodišče projekta	6
2. Sodelovanje	7
2.1 Akcija zbiranja starega papirja v novembru	7
2.2 Nagradni natečaj za najboljši predlog za dodelitev sredstev od akcije	8
2.3 Preliminarno zbiranje starega papirja.....	9
3. Partnerji projekta.....	11
Društvo Ekologi brez meja - organizator projekta	11
Podjetje Dinos d.d. - glavni partner projekta	12
Posebni partnerji	12
Podporniki	14
Medijski partnerji	14
Medijski donatorji.....	14
Izvajalec papirnate razstave “Beseda mine - papir ostane”: Studio Lukatarina	14
DODATNO GRADIVO	15
1. Zgodovina papirja	15
Poraba papirja.....	18

Slovenska papirna industrija.....	19
Uredba o zelenih javnih naročilih (UZeJN).....	20
2. Recikliranje papirja	21
Zakaj sploh reciklirati papir?	21
Koristi recikliranja in prihranki.....	22
Nemčija – primer dobre prakse.....	23
3. Ločeno zbiranje odpadnega papirja v Sloveniji.....	24

O PROJEKTU STAR PAPIR ZA NOVO UPANJE 2012

1. Uvod

Društvo Ekologi brez meja in podjetje Dinos ponovno pripravljata akcijo zbiranja starega papirja, ki bo potekala **novembra 2012** z imenom »**Star papir za novo upanje 2012**«. Z njo želijo ozaveščati vse prebivalce Slovenije o pomembnosti varovanja okolja in narave, hkrati pa spodbujati in razvijati njihov čut za skupno dobro.

K zbiranju papirja vabijo vse **vrtnice, osnovne in srednje šole, fakultete, podjetja** in **javne organizacije**, ki imajo letos namen pospraviti nakopičen papir oziroma čistiti svoje arhive kot tudi vse **posameznike**, da jim v mesecu novembru odstopijo star papir.

V okviru projekta "Star papir za novo upanje 2012" bo letos potekalo več **aktivnosti**:

- a) akcija zbiranja starega papirja po celi državi
- b) nagradni natečaj zbiranja najboljšega predloga za dodelitev sredstev od papirja
- c) papirnata razstava "Beseda mine - papir ostane" (Studio Lukatarina)
- d) delavnice iz papirja: Trganka iz papirja, Doolga papirnata veriga, Nakit iz papirja
- e) preliminarna akcija zbiranja starega papirja
- f) otvoritveni dogodek zbiranja starega papirja

Cilji projekta so naslednji:

- ponoviti uspešno akcijo zbiranja starega papirja z dobrodelnim poslanstvom skupaj z dodanimi aktivnostmi
- preko akcije in spremljevalnih dogodkov ozaveščati javnost o ravnanju z odpadki – poudarek na papirju in pomembnosti recikliranja
- preprečevati nastajanje odpadkov
- spodbujati in razvijati čut za skupno dobro in sočloveka
- z zbranimi sredstvi pomagati pomoči potrebnim v Sloveniji

Načelo akcije je: **Združimo moči, pomagajmo ohranjati naše okolje in podarimo novo upanje!**

POMEMBNI DATUMI

- akcija zbiranja papirja bo potekala **ves mesec november** po celi Sloveniji
- vse ustanove, ki bi želele sodelovati pri akciji, se morajo nanjo prijaviti; **prijave potekajo od 10. septembra do 15. oktobra 2012**, za posameznike prijave niso potrebne
- vzgojno-izobraževalne ustanove bodo ob prijavi na akcijo lahko hkrati tudi sodelovale s svojimi idejami na **natečaju za najboljši predlog za dodelitev sredstev od akcije**, katerega rezultati bodo znani 9. novembra
- **rezultati akcije** bodo objavljeni najkasneje **6. decembra 2012**

DOGODKI V OKVIRU PROJEKTA

43. sejem Narava-zdravje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani

11. – 14. oktober, 9.00-19.00 (14. oktober do 17.00), Ploščad Fontana, avto vhod na GR

PRELIMINARNA AKCIJA - Ves čas sejma bo na parkirišču postavljenih več zabojnikov za star papir z namenom, da lahko vsi, tudi tisti, ki se sejma ne boste udeležili, tja dostavite svoj star papir in tako dodate svoj list k boljšemu svetu. Papir lahko pripeljete tudi z avtomobilom ali dostavnim vozilom.

12. oktober, 15.00, dvorana A2

GLASBENA TOČKA: Nastop skupine učencev GIS Muzikaviva iz V.I.B.E. – kreativni center

DELAVNICE: Trganka iz starega papirja (Izvajalec: Društvo Ekologi brez meja in GIS Muzikaviva iz V.I.B.E. – kreativni center) in Nakit iz papirja (Izvajalka: Nina Polak).

Uradni otvoritveni dogodek zbiranja papirja v City Parku v Ljubljani v petek 9. novembra ob 18.00

- nastop ambasadorjev projekta - plesne skupine **The Artifex** in nekaj glasbenih nastopov: Trkaj, Da Kru, Adam Velič, Erik in GIS Muzikaviva
- odprtje **papirnate razstave "Beseda mine - papir ostane"** studia Lukatarina
- dve **kreativni papirnati delavnici**: Izdelava dooolge papirnate verige v družbi Ekologov brez meja in GIS Muzikaviva iz V.I.B.E. – kreativni center ter Izdelava nakita iz papirja v družbi Nine Polak

2. Izhodišča projekta

2.1 Ekološko izhodišče projekta

Društvo Ekologi brez meja je neprofitno združenje, ki si prizadeva izboljšati stanje okolja s poudarkom na področju ravnanja z odpadki. To dosega s spodbujanjem sodelovanja ter aktivacije posameznikov in organizacij v njihovem lokalnem okolju. Projekt Star papir za novo upanje 2012 je le eden izmed pomembnejših projektov, s pomočjo katerega društvo to tudi uresničuje.

Papirja enako kot ostale naravne vire nikoli ne smemo porabljeni malomarno in potratno. Zdrava pamet nam narekuje, da ne smemo porabiti več papirja, kot je potrebno in da se ga reciklira, kadarkoli je to možno. To potrjuje priporočilo Federal Environmental Agency iz leta 2000, ki potrjuje večjo okoljsko primernost proizvodnje papirja iz recikliranih papirnih vlaken od proizvodnje iz primarnih vlaken.

Ob odgovornem ravnanju z odpadki se pogosto zastavi vprašanje, kje odložiti ločeno zbrane odpadke. Te lahko prinesemo na zbirno mesto, prevzemno mesto, v zbiralnico, zbirni center, lahko pa njihov odvoz zagotovimo tudi s sodelovanjem v zbiralni akciji.

Papir predstavlja petino hišnih odpadkov. Tradicija ločenega zbiranja papirja je pri nas, predvsem po zaslugi mladih, že utečena. Posebno živa je bila v devetdesetih letih, nakar je počasi zamirala, zlasti zaradi upada odkupne cene starega papirja. Poleg tega pa so morale šole in drugi zbiratelji starega papirja plačati za odvoz v obrat za predelavo. Od tega tako učenci niso imeli nič, s čimer je počasi zamiralo tudi navdušenje.

Pri projektu Star papir za novo upanje 2012 pa že drugo leto zapored brezplačen prevoz omogoča partner projekta podjetje Dinos, ki bo v mesecu novembru poskrbelo, da bodo vse prijavljene ustanove, ki bodo zbrale vsaj 800 kg papirja, dobile brezplačen prevoz papirja.

Več o recikliranju in ločenem zbiranju starega papirja v poglavju *Dodatno gradivo*.

2.2 Humanitarno izhodišče projekta

Gospodarstvo je človeka doslej usmerjalo v to, da si je na vrh lestvice vrednot vedno bolj postavjal materialne dobrine in hkrati pozabljal odnos do okolja. Z razvojem industrije v 18., 19. in 20. stoletju se je utrdilo prepričanje, da je človek gospodar narave in da z njo počne, kar hoče z namenom zadovoljitve njegovih materialnih teženj. Človek je razumel, da mu je narava dana v izkoriščanje, pri tem pa ni imel nobenih mej. Posledice so vidne v okolju in posredno tudi v stanju družbe danes. Če bomo še naprej živeli s

tempom, kot ga imamo zdaj, bi potrebovali 4 planete, kot je Zemlja. Rast svetovnega prebivalstva in hitra rast gospodarstva vse močnejše pritiskata na naravne vire. Svetovno gospodarstvo se je v 20. stoletju povečalo za 17-krat, delež ljudi, ki živijo v revščini pa ne – petina svetovnega prebivalstva dnevno živi z manj kot enim dolarjem, 1,2 milijardi nimata dostopa do pitne vode, 1,6 milijarde ljudi je nepismenih. Po ocenah WHO ([World Health Organization](http://www.who.int)) je na svetu lačnih 1,2 milijardi ljudi, 2 milijardi z obroki prejemata premalo vitaminov in mineralov, hkrati pa je predebelih 1,2 milijarde ljudi v razvitih državah. Vsak dan zaradi neprimerne kakovosti pitne vode umre od 14.000 – 30.000 ljudi (to je več kot v razvpitem napadu na WTC-jeve dvojčke v New Yorku leta 2001). Bogastvo je izrazito nesorazmerno porazdeljeno, prepad med revnimi in bogatimi se poglablja in ogroža varnost ter svetovni mir: 225 najbogatejših ljudi na svetu ima v lasti preko 1.000 milijard USD, kar ustreza letnim dohodkom celotne revnejše polovice človeštva. (Vir: Zeleni planet, 2009).

Slovenija do leta 2008 ni bila v skupini držav, kjer so razlike med prihodki najbogatejših in najrevnejših zelo velike, z letom 2010 pa se je to spremenilo, saj najvišja razlika znaša lahko tudi do 37:1. Revščina tudi v Sloveniji pridobiva nove obraze in se počasi poraja tudi med zaposlenimi, ki kljub dohodkom ne morejo preživeti sebe in družine.

Eden največjih civilizacijskih, razvojnih, okoljskih in kulturoloških ciljev je torej: kako zagotoviti za človeka vredno blagostanje za vse prebivalce planeta ob hkratnem trajnem ohranjanju bioloških in drugih pogojev življenja za prihodnje generacije človeške vrste in drugih vrst? (Vir: Zeleni planet, 2009).

Smiselno je torej, da bogastvo prerazporedimo. Z akcijo »**Star papir za novo upanje 2012**« imajo prebivalci Slovenije priložnost, da pripomorejo k temu – predvsem pa bo taka gesta s strani mladih in odgovornih ljudi opomin tistim, ki lahko in bi morali prispevati še veliko več. Več o tem spodaj v poglavju *Sodelovanje*.

2.3 Umetniško izhodišče projekta

Društvo Ekologi brez meja se pri svojih projektih večkrat izraža tudi preko umetnosti, bodisi izvaja kreativne delavnice, pri katerih s pomočjo odpadkov ustvarja nove lepe in/ali uporabne stvari, bodisi s pomočjo drugih priznanih umetnikov postavlja razne umetniške razstave in instalacije, pri katerih so vedno navdih odpadki in ravnanje z njimi. Tudi tokrat so organizatorji projekta pripravili nekaj izvirnih delavnic na temo papirja, prav tako pa so k sodelovanju ponovno povabili studio Lukatarina, ki bosta pripravila prav posebno papirnato razstavo.

Več o tem spodaj v poglavju *Sodelovanje*.

2. Sodelovanje

2.1 Akcija zbiranja starega papirja v novembru

Prijave na akcijo so zaradi logistične izvedbe obvezne za vse **ustanove**. Prijavno obdobje traja od 10. septembra do 15. oktobra 2012.

Prijavnica se nahaja na spletni strani projekta <http://ebm.si/p/star-papir2012/?kam=prijava>.

IZOBRAŽEVALNE USTANOVE

Izobraževalne ustanove se po prijavi same dogovorijo s podjetjem Dinos za dostavo zabojnika za papir v mesecu novembru, datum in lokacije teh zabojnikov oz. t.i. "zbirne točke" pa bodo konec oktobra jasno označene tudi na spletnem zemljevidu tule:

<http://ebm.si/p/star-papir2012/?kam=spremljaj>

Izobraževalne ustanove, ki bodo sodelovale v akciji, imajo možnost **nagrade**:

- ustanova, ki bo zbrala v mesecu novembru največ papirja, bo nagrajena z nastopom ambasadorjev projekta - plesne skupine The Artifex
- skupina otrok ene ustanove, ki jo bodo po zaključku akcije izbrali organizatorji (po ključu uspešnosti v akciji), pa bo prejela obisk papirnice Vipap Videm v Krškem

PODJETJA IN JAVNE USTANOVE

Vsa prijavljena podjetja in javne ustanove, ki bodo zbrale 800 kg papirja ali več, se po prijavi same dogovorijo s podjetjem Dinos za dostavo zabojnika za papir v mesecu novembru, datum in lokacije teh zabojnikov oz. t.i. "zbirne točke" pa bodo konec oktobra jasno označene tudi na spletnem zemljevidu tule:

<http://ebm.si/p/star-papir2012/?kam=spremljaj>

Podjetja in javne ustanove, ki bodo zbrale manj kot 800 kg papirja, pa lahko:

- Papir na [eno izmed enot Dinosa](#) dostavijo sami.
- Se povežejo [z eno izmed ustanov](#), ki bodo novembra imele svojo zbirno točko v njihovi bližini.
- V novembru bodo v večjih mestih potekale krožne vožnje pobiranja papirja po prijavljenih podjetjih, ki ne bodo zbrala dovolj količin papirja, da bi jim Dinos dostavil zabojnik: datumi in lokacije teh bodo znane po koncu prijav.

Prav tako je zagotovljen **razrez pomembnih dokumentov**, in sicer na enotah podjetja Dinos v Ljubljani in v Celju. Možna je tudi izdaja potrdila o uničenju.

Podjetja in javne ustanove bodo v zahvalo za njihov prispevek prejele priznanje, da so ekološko in družbeno odgovorno podjetje, poleg tega pa bodo na spletni strani projekta objavljena seznam in zahvala vsem sodelujočim podjetjem.

POSAMEZNIKI

Za **posameznike prijava ni potrebna**, zbran papir pa lahko oddajo na eno izmed **enot Dinosa** (seznam lokacij najdete tule: <http://www.dinos.si/lokacije>) ali na eno izmed **ustanov**, ki bodo novembra imele svojo zbirno točko. Spletni zemljevid vseh zbirnih točk bo viden že konec meseca oktobra na povezavi: <http://ebm.si/p/star-papir2012/?kam=spremljaj>.

Akcija zbiranja papirja bo potekala **ves mesec november** po celi Sloveniji. **Rezultati akcije** bodo objavljeni najkasneje **6. decembra 2012**.

2.2 Nagradni natečaj za najboljši predlog za dodelitev sredstev od akcije

Sredstva, ki bodo zbrana s pomočjo starega papirja, bodo tudi letos šla v dobrodelne namene.

Organizatorji si želijo, da bi akcija čim bolj pritegnila mladino, zato so odločitev, komu ponuditi pomoč v Sloveniji, prepustili njim. V ta namen je v sklopu akcije zbiranja starega papirja organiziran **nagradni natečaj za najboljši predlog**, pri katerem lahko sodelujejo **vse prijavljene izobraževalne ustanove**, tako da podajo svojo idejo, komu naj se namenijo sredstva od zbranega papirja. Izobraževalna ustanova, katere ideja bo izbrana na natečaju, bo nagrajena s posebnimi zvezki za vsakega posameznika.

Komisija, ki jo sestavljajo **Petra Matos, predsednica Društva Ekologi brez meja, Kristijan Mlinar, član uprave podjetja Dinos** in **eden izmed članov plesne skupine The Artifex**, bo izmed vseh prispelih idej izbrala predlog, ki bo finančno podprt.

Pri tem bo upoštevala naslednji **sistemom točkovanja**:

Opis projekta: jasen in obrazložen namen, ozadje in cilji za naprej

Največje število točk: 5

Število posameznikov, ki bodo imeli od projekta neposredno korist

Največje število točk: 5

Trajanje projekta

Nad 5 let: 5 točk

Več kot eno leto: 3 točke

Manj kot eno leto: 1 točka

Skupina/osebe, ki so stvar projekta

Otroci in mladostniki, zavodi, ustanove za otroke in mladostnike: 5 točk

Mladi do 35 let, družine, drugi zavodi: 3 točke

Starejši od 35 let: 1 točka

Izvirnost projekta, ki jo komisija oceni po občutku

Največje število točk: 5

Opomba: V primeru, da dobijo projekti enako število točk, šteje kriterij izvirnosti oz. se komisija izmed teh odloči po svoji vesti.

Rezultati natečaja bodo znani v začetku novembra, organizatorji projekta jih bodo javno oznanili na posebnem dogodku, ki se bo zgodil 9. novembra ob 18:00 v ljubljanskem City Parku.

Za transparentnost finančnih transakcij in poročila o porabi in nakazilih sredstev bo poskrbelo Društvo Ekologi brez meja.

2.3 Preliminarno zbiranje starega papirja

Organizatorji projekta pripravljajo že meseca oktobra posebno preliminarno zbiranje starega papirja, ki bo potekalo v okviru **43. sejma Narava-zdravje med 11. in 14. oktobrom 2012 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani**.

Cel čas trajanja sejma (11. – 14. oktober: 9.00-19.00 (14. oktober do 17.00)) bo v sklopu projekta Star papir za novo upanje 2012 na **Ploščadi Fontana** postavljen **zabojnik za star papir** z namenom, da lahko vsi, tudi tisti, ki se sejma ne boste udeležili, tja dostavite svoj star papir in tako dodate svoj list k boljšemu svetu. Papir lahko pripeljete tudi z avtomobilom ali dostavnim vozilom in se tako vstopnini na sejem izognete.

Poleg tega bodo **12. oktobra ob 15.00 bodo v dvorani A2** potekali:

- **glasbena točka skupine učencev glasbene šole Muzikaviva** (izvajalec: V.I.B.E. – kreativni center: GIS Muzikaviva);
- **delavnica Trganka iz starega papirja** (izvajalec: Ekologi brez meja in V.I.B.E. – kreativni center: GIS Muzikaviva); Trganje papirja je zabavna stvar. Iz natrganih koščkov papirja pa lahko nastanejo prave umetnine. Eno veliko bomo na delavnici naredili vsi skupaj. Poučno bo in zabavno!
- **delavnica Nakit iz papirja** (izvajalka: Nina Polak); Izdelovanje ogrlic iz perlic, ki so v celoti narejene iz starega papirja, predvsem iz rabljenih koledarjev in revij. Ogrlice so unikatne, okolju prijazne in prijetne za nošenje. Tehnika je najbolj razširjena v Afriki.

Ogrlice iz papirja (Foto: Nina Polak)

2.4. Uradni otvoritveni dogodek akcije

V novembru pa bo šlo za res! Podjetje Dinos bo vsem prijavljenim ustanovam na akcijo po dogovoru z njimi dostavljalo in odvažalo zabojnike za star papir. Lokacije teh zabojnikov bodo vidne tudi na spletni strani projekta, in sicer že konec oktobra (<http://ebm.si/p/star-papir2012/?kam=spremljaj>).

Otvoritveni dogodek akcije zbiranja starega papirja se bo zgodil v City Parku v Ljubljani v petek 9. novembra ob 18.00.

Na dogodku bodo **ambasadorji projekta plesna skupina The Artifex**, sledili pa jim bodo glasbeni gostje: **Trkaj, Da Kru, Adam Velić, Erik in GIS Muzikaviva.**

Dogodek bo pospremlilo tudi odprtje papirnate razstave "**Beseda mine - papir ostane**" studia Lukatarina, popestrili pa ga bosta tudi **dve kreativni papirnati delavnici: Izdelava dooolge papirnate verige** v družbi **Ekologov brez meja** in **GIS Muzikaviva (iz V.I.B.E. – kreativni center)** ter **Izdelava nakita iz papirja** v družbi **Nine Polak**.

Razstava "Beseda mine - papir ostane" studia Lukatarina

"V času, ko je na pohodu skoraj že prednovoletna nakupovalna mrzlica, se je v eni izmed ulic znotraj City Parka pojavil papirnati kolos, ki vztrajno križa pot naključnim nakupovalcem. Čeprav se na prvi pogled zdi, da papirnati zidovi zamejujejo pogled, počnejo ravno nasprotno. Opazovalcem s konkretnimi dejstvi o predelavi in ponovni uporabi papirja odpirajo nova znanja. In medtem, ko včeraj na papir zapisane besede danes niso več aktualne ter govorjenje o problemih pogosto hromo potihne, papir ostaja in kroži. Za nas in za tiste za nami."

Papirnata veriga

Na slavnostnem odprtju zbiranja papirja v City Parku bomo sestavljali dolgo papirnato verigo, ki bo povezovala več kartonastih silhuet, ki predstavljajo partnerja projekta V.I.B.E. - kreativni center (plesalec, kitarist, snemalec, jogist...). Pridruži se nam tudi ti! Več rok, daljša veriga!

Nakit iz papirja

Izdelovanje ogrlic iz perlic, ki so v celoti narejne iz starega papirja, predvsem iz rabljenih koledarjev in revij. Ogrlice so unikatne, okolju prijazne in prijetne za nošenje. Tehnika je najbolj razširjena v Afriki.

3. Partnerji projekta

Društvo Ekologi brez meja - organizator projekta

Društvo Ekologi brez meja združuje entuziastične aktiviste s področja varstva okolja. Je neprofitno združenje, ki si prizadeva izboljšati stanje okolja s poudarkom na področju ravnanja z odpadki. To dosega s spodbujanjem sodelovanja ter aktivacije posameznikov in organizacij v njihovem lokalnem okolju.

Spletna stran: www.ekologibrezmeja.si

Podjetje Dinos d.d. - glavni partner projekta

Podjetje Dinos d.d. z več kot 60 letno tradicijo se ukvarja z zbiranjem in predelavo tako kovinskih kot nekovinskih ostankov in odpadkov. S svojim ekološko usmerjenim in družbeno odgovornim delovanjem pomaga ohraniti naravo v Sloveniji in širši evropski regiji. Vizija podjetja je postati najvplivnejše in donosno, ekološko usmerjeno podjetje v Sloveniji, ki svojim partnerjem zagotavlja celovito storitev ravnanja z odpadki.

Spletna stran: www.dinos.si

Posebni partnerji

Vipap Videm Krško d.d.

Začetki podjetja VIPAP VIDEM KRŠKO d.d. segajo v leto 1939, ko je Franc Bonač na Vidmu pri Krškem zgradil tovarno celuloze in v njej zaposlil 180 domačinov iz Spodnjega Posavja. Danes je VIPAP največji proizvajalec papirja v Sloveniji ter vodilni proizvajalec časopisnega papirja v JV Evropi, ki dodano vrednost ustvarja s pomočjo dovršenih tehnoloških procesov pri proizvodnji vlaknin in papirja, z zagotavljanjem celovitih in kakovostnih rešitev za svoje uporabnike ter delovanjem v sožitju z naravnim in širšim družbenim okoljem.

Spletna stran: www.vipap.si

V.I.B.E. - kreativni center

V.I.B.E. – kreativni center (vesolje idej, bogastvo energije) je čisto nov center na Šmartinski cesti v Ljubljani, za katerega njegovi idejni vodje želijo, da postane stičišče mladih, ki bodo lahko znotraj centra uresničevali svoje kreativne ideje in gradili na svojih talentih. Njihova želja je, da te uporabijo na trgu na zdrav način, korak za korakom.

Kreativni center sooblikujejo: plesna šola pod mentorstvom plesne skupine The Artifex, glasbena šola ter audio in video studio Gis Muzikaviva, video in audio produkcija Božoprodukcija ter Spaced out. V centru se poleg tega odvijajo tečaji meditacije in joge, trening za boljšo koordinacijo in gibanje na odru, pri čemer gre za vrsto aerobike pod vodstvom Saše Petroviča - Challe Salle. Kreativni center je tudi prostor za mnoge kreativne delavnice, hkrati pa nudi možnost za sodelovanje in povezovanje med glasbeniki: s tako

imenovanim krogom glasbenikov »cypher«, kjer se lahko glasbeniki povežejo med seboj ter z drugimi umetniki in kreativci.

The Artifex - ambasadorji projekta

Plesno skupino The Artifex sestavljajo sedem plesalcev, zelo dobrih prijateljev, ki prihajajo iz treh različnih plesnih šol (Tadej Premk, Aleš Trdin, Miha Furlan, Jan Marolt, Žan Jeršin, Tilen Jeras in Žiga Mlakar). Povezuje jih ljubezen do plesa.

Skupina je nastala pred kratkim, povod zanjo pa je bila televizijska oddaja Slovenija ima talent. Ker je skupina šele na začetku svoje poti, se zaenkrat še ne more pohvaliti z uvrstitvami na držvana in mednarodna tekmovanja, vendar pa kot posamezniki ves čas nizajo številne naslove in s tem krojijo sam svetovni vrh plesa. Ponašajo se lahko z večkratnimi državnimi, evropskimi in svetovnimi prvaki ter podprvaki med (hip hop, jazz, show dance) solisti; državnima, evropskima ter svetovnima prvakoma med (hip hop in street show) pari; pa tudi z večkratnimi državnimi, evropskimi ter svetovnimi prvaki med (hip hop, street show, show dance in step) formacijami.

Spletna stran: www.theartifex.si

Glasbena šola GIS Muzikaviva

GIS Muzikaviva je glasbena in kreativna šola, ki deluje že več kot 20 let. V tem času so se v njej izobraževali številni mladi, ki danes predstavljajo vrh slovenske pop in rock glasbe. Poleg pouka inštrumentov kot so električna kitara, bas kitara, bobni, klavir, klaviature, pouka petja in bobnarske skupine, šola organizira tudi likovne delavnice za otroke in mladostnike, tečaje tonske tehnike za odrasle, delavnice glasbene produkcije za osnovnošolce in delavnice video produkcije za najstnike. V okviru šole deluje tudi snemalni studio, namenjen predvsem perspektivnim mladim glasbenim skupinam.

Spletna stran: www.muzikaviva.si

City Park Ljubljana

Mesto izpolnjenih želja.

Spletna stran: www.citypark.si

Podporniki

[Zavod RS za šolstvo](#)

Medijski partnerji

Europlakat: <http://www.europlakat.si/>

Media Bus d.o.o.: <http://www.mediabus.si/>

Planet Siol.net: <http://www.siol.net/>

Medijski donatorji

[Cosmopolitan](#)

[Diva.si](#)

[Dnevnik.si](#)

[Ekomagazin](#)

[Lifestyle natural](#)

[Peta dimenzija](#)

[Primorska info](#)

Izvajalec papirnate razstave “Beseda mine - papir ostane”:

Studio Lukatarina

Lukatarina sta vizualna ustvarjalca/oblikovalca Katarina Mrvar in Luka Mancini. V letih 2005 in 2006 sta diplomirala na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, leta 2011 pa je Luka Mancini na isti ustanovi zaključil magistrski študij. Kot samozaposlena v kulturi se ukvarjata z raznovrstnimi problemi s področja vizualnih komunikacij: logotipi, celostne grafične podobe, zloženke, brošure, knjige, ovitki za zgoščenke, plakati, razstave, ipd. Trudita se, da z znanjem in talenti pripomoreva k izboljšanju družbe in okolja, zato ustvarjata za naročnike (društva, podjetja, organizacije in posameznike), ki se zavedajo okoljske in družbene odgovornosti. Vzporedno pa razvijata tudi lastne samoiniciativne izobraževalno-raziskovalne projekte. Stremita k oblikovanju, ki jasno komunicira vsebino in se dotakne tudi srca.

Spletna stran: <http://www.lukatarina.net/>

DODATNO GRADIVO

1. Zgodovina papirja

Papir je danes zaradi svojih lastnosti zelo privlačen in vsestransko uporabljen material. Kako je bilo nekoč? Pred iznajdbo papirja so različne kulture sveta uporabljale raznovrstne materiale za posredovanje pisnih informacij. Vlogo prenašalca iz časa v čas so prevzemali kamen, glina, les, kovina, papirus, pergament, blago, lubje, »papir« iz stržena riževih stebel.

Zbrali smo nekaj podatkov o zgodovini papirja:

Papirus

Čas: Vključujemo ga lahko v obdobje 3500 pred n. št. do leta 1000 po našem štetju.

Tehnolog: neznan.

Kraj: Egipt

Osnovna surovina: trstika papyrus (Cyperus papyrus).

Izdelava: trakove narežejo iz stržena, preložijo jih pravokotno, z ozirom na smer rasti vlaken. Preložene plasti tolčejo s tolkači, da, zvečajo iztok soka.

Lepilo in polnilo: sok iz plasti stržena

Glajenje površine: s kamnitimi likali

Pergament

Čas: od 263 pr. n. št. do 15 stoletja n. št.

Kraj: Pergamon (mesto v Mali Aziji) od koder se je razširil ob Sredozemlju, preko Italije v ostale pokrajine Evrope.

Osnovne surovine: ovčje, kozje, telečje in druge kože.

Izdelava: namakanje kož v pepelikinem lugu ali v apnenem mleku. Kože napete na okvir, očistijo vlaken, maščobnega tkiva, jih ostrgajo, suše in gladijo.

Papir iz rastlinskih vlaken

Čas: 180 let pr. n. št.

Tehnolog: neznan.

Kraj: Kitajska, dinastija Han

Osnovna surovina: rastlinska vlakna: trstika, bambus, slama žitaric

Izdelava: podobna izdelavi papirusa.

Papir iz ostankov svilenih krp

Čas: 105 let n. š.

Tehnolog: Cau Lin

Osnovne surovine:

ostanki svilenega snutka, ter razcefrani, obrezani ostanki svile, ki je pisalna osnova za pisanje s čopičem ter tušem.

Izdelava: namakanje vlaken omogoča boljšo cefranje in s tem manjša delce. Na bambusovih sitih zbirajo vlaknino, s stresanjem sita pospešijo odtekanje vode ter plastenje vlaken na situ. Rezultat takšnega tehnološkega postopka je bil papir, po izdelavi in po videzu podoben današnjemu.

Papir

Kitajski izdelovalci so 500 let dobro varovali skrivnost izdelave papirja. Leta 610 je informacija prvič prišla v Korejo in nato na Japonsko. Surovinska baza se je razširila. Nadomestijo jih z ličjem murvinih dreves, s konopljinimi vlakni, z riževno slamo. Poenostavil se je postopek izdelave. Okoli 751 leta so prinesli postopek izdelave v arabske dežele. Papirnice v Samarkandu so tehnologijo izboljšale. Vlaknom dodajajo polnila in lepila. (v glavnem škrobova). Bambusova sita zamenjajo z drobnimi kovinskimi siti. Ko zavzamejo Arabci del Španije, se način izdelave papirja prenese tudi na evropska tla.

Leta 1144 v papirnici v Xatini prvič meljejo na stopah tkaninsko kašo.

Mehanizirani postopek pomeni skrajšanje celotnega postopka.

- 1267 papirnica v Fabrijanu (Italija), 1338 papirnica La Pielle (Francija), 1388 papirnica Gleissmuler (Nemčija), 1585 Dartford (Anglija), 1665 takratna Rusija
- 1671 prvi mlin za mletje osnovne mase, imenovan Holandec (Nizozemska)
- 1774 beljenje barvnih krp s klorom (nemški kemik Scheler); s tem se znatno razširi surovinska baza.
- 1799 prvi papirni stroj – izumitelj Louis Robert (Francija) – ročni pogon – dolžina traku 15 m. Sušenje in rezanje je potekalo izven stroja.

- 1850 mehanski pogon stroja – močnejši pretok mase – povečana hitrost – 2000 kg papirja v 24 urah – širina traku: 1.5 m (Anglija)
- 1844 leta pričnejo z uporabo nove surovine – lesovine, kar pomeni znatno razširjanje surovinske baze (izumitelj F.G. Keller).
- 1874 nemški kemik Mitscherlich po kemičnem postopku izloči čisto celulozo iz rastlinskih vlaken.

20. stoletje

Pridobiva se iz naravno obnovljivih virov, se ga lahko reciklira in je biološko razgradljiv. Poraba papirja je v vseh ozirih narasla (od 1950 do 2000 kar za 6x), kar je deloma posledica razvoja tehnologije, ki je papir naredila uporaben za mnogo več namenov, kot je bilo prvotno predvideno. Papir igra zelo pomembno vlogo v vsakodnevem življenju za komunikacijo in kulturne namene (grafični papirji), v medicini in socialni (higienski papirji) in pri zaščiti hrane in ostalih produktov (embalažni in ovojni papirji ter ostale izpeljanke). Vpeljano imamo avtomatizirano merjenje in mešanje surovin, avtomatsko izdelavo pri širini traku 8 m, 64 tekočih kilometrov traku na uro ...

Razvoj na slovenskem ozemlju:

Pri nas je poraba in potreba po papirju narasla v dobi Reformacije, v drugi polovici 16. stoletja. Iz Italije pripeljane količine papirja niso več zadostovale, zato je nastala prva domača delavnica papirja.

Leta 1579 jo je na Fužinah ob Ljubljani postavil Janž Kisl, ki je bil ugleden zaščitnik protestantske književnosti. V omenjeni delavnici je mojster Pankrac izdelal prvi list papirja pri nas.

- 1579 mlin za mletje papirne mas: Fužine pri Ljubljani.
- 1716 mlin za mletje papirne snovi - Žuženberg
- 1750 Sv. Duh pri Škofji Loki, Škofja Riža pri Radečah /Zidani most/
- 1767 Ajdovščina
- 1799 Francoz LOUIS Robert patentira iznajdbo parnega stroja.
- 1832 Lobnica pri Rušah
- 1832 Goričane
- 1843 papirnica na desnem bregu Ljubljanice – 24. junija prvi papir v vevški papirnici
- 1851 papirnica na levem bregu Ljubljanice – Vevče pri Ljubljani

- 1861 Medvode
 1869 industrijski koncern (Terpinc, Zeschko) – Goričane, Medvode, Vevče
 1871 gradnja tovarne papirja Sladki Vrh (Feuerloscher)

Poraba papirja

Papir je zaradi svojih lastnosti zelo privlačen in vsestransko uporabljen material. Pridobiva se iz naravno obnovljivih virov, se ga lahko reciklira in je biološko razgradljiv. Poraba papirja je v vseh ozirih narasla, kar je deloma posledica razvoja tehnologije, ki je papir naredila uporaben za mnogo več namenov, kot je bilo prvotno predvideno. Papir igra zelo pomembno vlogo v vsakodnevnem življenju za komunikacijo in kulturne namene (grafični papirji), v medicini in sociali (higienski papirji) in pri zaščiti hrane in ostalih produktov (embalažni in ovojni papirji ter ostale izpeljanke).

Povprečna letna poraba papirja v Evropi znaša 220 kg na prebivalca, pri čemer je v Nemčiji največja z 254 kg na prebivalca. V Sloveniji je leta 2010 znašala 185 kg na prebivalca. Največji porabniki papirja so Američani z 288 kg letno na prebivalca, manj pa so doslej porabili papirja na Kitajskem s 55 kg na prebivalca letno. V povprečju porabi vsak delavec približno 50 strani papirja A4 na dan.

Tabela prikazuje porast porabe papirja v Sloveniji v obdobju od 2003 - 2010

leto	2003	2004	2006	2010
kg	131	141	155	cca. 185

(vir: [ZPPPI](#)¹, Bogataj 2007)

Zdrava pamet nam narekuje, da ne smemo porabiti več papirja kot je potrebno in da se ga reciklira kadarkoli je to možno. Ekologija igra pomembno vlogo v trgovini na drobno. Veletrgovci od papirnic zahtevajo ISO

¹ Združenje za papirno in papirno predelovalno industrijo (GZS)

14001, EMAS, FSC² in certifikate, ki dokazujejo, da je bil papir proizveden brez uporabe elementarnega klora (ECF) ali popolnoma brez klora (TCF). ISO 14001 je standard, ki nadzira ekološki nivo proizvodnje.

Slovenska papirna industrija

Ko govorimo o slovenski papirni industriji, govorimo o 107 podjetjih, od tega 7 papirnic – velika podjetja, ostalo so podjetja papirno predelovalne industrije (embalaža, vrečke, kuverte in ostalo) – to pa so praviloma mikro in majhna podjetja ki proizvedejo 0,7% evropske proizvodnje papirja. Proizvodnja papirja v Sloveniji je zelo raznolika (od toaletnega papirja do banknotnih papirjav) ter precej integrirana tudi v tuje papirne verige.

Letna proizvodnja slovenske papirne in papirno predelovalne industrije znaša okoli 950.000 ton, od tega je 700.000 ton papirja oz. 0,7 % evropske (papir, karton, lepenka in higienski papir), **dobrih 200.000 ton pa predstavljajo papirno predelovalni izdelki.**

Večino odpadnega papirja slovenska podjetja uvažajo, kupujejo ga pri zbiralcih odpadnega papirja. **Papirnice so l. 2010 porabile okoli 400.000 ton odpadnega papirja, v Sloveniji se letno zbere okoli 168.000 ton. Poraba papirja v Sloveniji je okoli 365.000 ton letno ali okoli 185 kg na prebivalca.**

Papirna industrija v Sloveniji se trenutno sooča z rekordno podražitvijo surovin, zato zmanjšuje število delovne sile (l. 2010 = 5.000, l. 2006 = 7.700). Cene so se začele dvigovati lani (2010) in že dosegle rekordne vrednosti. Posamezni materiali, celuloza in odpadni papir, so se podražili tudi že za več kot 100 odstotkov. Podjetja papirne industrije izvozijo 85 %, podjetja papirnopredelovalne industrije pa blizu polovice svoje proizvodnje. Sedem slovenskih papirnic zaradi razmer na trgu trenutno posluje z izgubo, konkurenčnost panoge se poslabšuje. Podjetja se zaradi krize prestrukturirajo in optimizirajo proizvodnjo in se povezujejo med seboj v večje sisteme. Največje po številu zaposlenih je podjetje Paloma, veliko podjetje je tudi Vipap Videm Krško, ki je v češki lasti, podjetji Količevo Karton in Papirnica Vevče sta v avstrijski lasti, papirnici Radeče Papir in Goričane sta v slovenski lasti.

² **FSC – Chain of Custody** nadzoruje, če les prihaja iz ekološko (trajnostno - odgovorno) upravljanih gozdov. V praksi so skoraj vsi gozdovi, iz katerih izhaja les za proizvodnjo papirja, odgovorno upravljeni in se ne posega v noben deviški ali prvobitni gozd.

V Sloveniji delujejo naslednje papirnice z IPPC dovoljenji³: Goričane d. o. o. , Paloma Tovarna Iepenke Prevalje, Lepenka d. d., Količevo Karton d. o. o., Radeče Papir d. o. o., Paloma Sladkogorska d.d., Vipap Videm Krško d.d., Papirnica Vevče d.o.o.

Lansko leto so se slovenski papirničarji pridružili organizaciji [CEPI](#)⁴, ki združuje približno 760 podjetij , ki proizvajajo celulozo, papir in karton iz vse Evrope, od malih in srednje velikih podjetij do multinacionalk, skupno približno 1200 obratov. Njihova proizvodnja papirja, celuloze in kartona predstavlja 26 % svetovne proizvodnje.

(vir: ZPPPI, 2010)

Uredba o zelenih javnih naročilih (UZeJN)

Tudi Slovenija je v začetku leta 2010 dočakala predlog Uredbe o zelenih javnih naročilih (UZeJN). Uredba naj bi uvedla okoljske vidike v postopke javnega naročanja, kar pomeni, da imajo nabavljeni izdelki manjši vpliv na okolje in enake ali boljše funkcionalnosti kot konvencionalni. Dolgoročen cilj te uredbe je preoblikovanje ponudbe na trgu z okolju prijaznejšimi izdelki. Med prvimi izdelki na listi, ki jih ta uredba ureja, je tudi papir, natančneje grafični in kopirni papir, za katerega je razpisana posebna priloga z merili za izbor. Med merili so poudarjeni deleži recikliranih vlaken, zagotovljeni zakoniti in/ali trajnostni viri vlaknin za proizvodnjo papirja, proizvodnja brez dodanega klora, zagotovljena sledljivost v procesu itd.. Združenje za papirno in papirno predelovalno industrijo je že predlagalo razširitev skupine izdelkov, za katere uredba velja, in sicer na druge papirje in izdelke iz papirja: higienski izdelki, papirji za tiskovine, kuverte, papirji v rabi v gostinske namene itd. (vir: revija Papir (ZPPPI), maj 2010).

³ **Direktiva IPPC:** Evropska direktiva 96/61 za celovito preprečevanje onesnaženja in njegov nadzor je del evropskega pravnega reda, ki ga je morala Slovenija prevzeti do leta 2002. Direktiva IPPC temelji na načelu zmanjšati in kolikor mogoče odstraniti industrijsko onesnaževanje na osnovi uporabe najboljših dostopnih tehnik - BAT. Direktiva IPPC loči 5 + 1 industrijskih sektorjev: energetika, predelava kovin, rudarstvo, kemični obrati, ravnanje z odpadki in druge dejavnosti. (Mednarodni center za trajnostni razvoj, Ljubljana 2000)

⁴ **Confederation of European Paper Industries, CEPI**

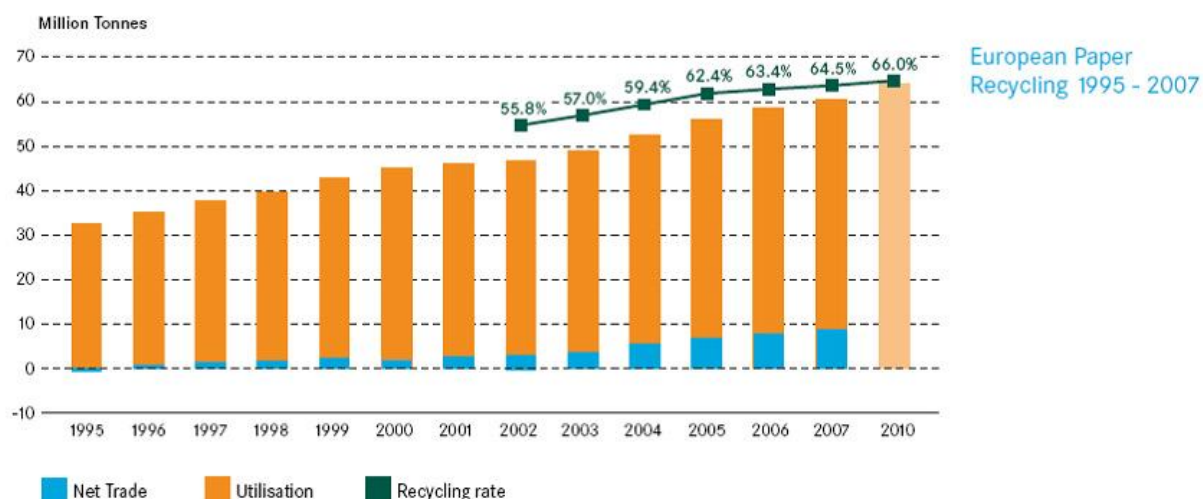

2. Recikliranje papirja

Vsi se zavedamo, da – enako kot ostale naravne vire – papirja nikoli ne smemo porabljati malomarno in potratno. Zdrava pamet nam narekuje, da ne smemo porabiti več papirja, kot je potrebno in da se ga reciklira, kadarkoli je to možno. Zdravo pamet potrjuje priporočilo Federal Environmental Agency iz leta 2000, ki potrjuje večjo okoljsko primernost proizvodnje papirja iz recikliranih papirnih vlaken od proizvodnje iz primarnih vlaken.

Evropa je sicer velika porabnica papirja, vendar po podatkih organizacije CEPI je po recikliranju papirja svetovni prvak, saj kar 66 % papirja v uporabi ponovno zberemo za reciklažo. To je kar veliko glede na to, da se 19 % teh proizvodov ne da ponovno reciklirati (sanitarni papir, knjige, arhivi ...). Konkretno to pomeni, da je **90 % časopisov in kartonskih škatel narejenih iz recikliranega papirja.**

V spodnji tabeli je kronološki prikaz stopnje recikliranja papirja v Evropi (vir: CEPI)

Zakaj sploh reciklirati papir?

Papir je treba reciklirati, ker s tem ohranjamo gozdove, varčujemo z energijo in zmanjšujemo izpuste toplogrednih plinov v ozračje. Recikliran papir je do okolja dokazano bolj prijazen kot nov papir (vir: CEPI). Pri recikliranju se porabi manj surovin (lesa in vode), energije, manj oziroma skoraj nič kemikalij, bistveno pa se zmanjšajo izpusti CO₂ v ozračje. Prevoz in priprava surovin, kot je les za izdelavo papirja, bolj

obremenjujeta okolje, zlasti odpadne vode so bolj onesnažene kot tiste, ki nastanejo med procesom reciklaže. Uporaba recikliranega papirja je zato vedno bolj priporočljiva kot pa izdelava novega. Po ugotovitvah nemške raziskave (IFEU, 2006) prav tako ni zaznavnih razlik med recikliranim in proizvodnim papirjem ne po kakovosti in ne po barvi.

Glavna značilnost reciklaže kot načina proizvodnje je ta, da obnovi vlakno, ki je bilo pridobljeno iz naravnih virov in že uporabljeno. Recikliranje papirja je lažja industrijska dejavnost v primerjavi s proizvodnjo papirja, kjer je treba želeno surovino pridobiti iz vira, ki se nahaja v naravi. Pri recikliranju papirja tako odpadejo vse tiste začetne faze pridobivanja in izločevanja in z njimi povezane poraba energije in emisije, ki so tipične za proizvodnjo novega papirja. Z recikliranjem se izognemo tudi porabi energije in izpustom emisij, ki so povezane z ravnanjem z odpadnim materialom iz proizvodnje, saj je odpadkov manj in so bistveno manj škodljivi.

Dnevno se lahko v srednje veliki papirnici predela tudi do 500 ton starega papirja. Proces reciklaže papirja je sledeč:

- V napravi, ki se ji reče »razpuščevalnik«, star papir zmešajo z vodo, da nastane gosta kašasta suspenzija.
- S pomočjo vibracijskih sit se suspenzijo očisti.
- Med postopkom »flotacije« se izloči delce tiskarske barve. To se naredi tako, da se v suspenzijo vpihuje zrak. Ko se zrak v obliki mehurčkov dviguje na površje, se nanj lepi tiskarska barva.
- Zadnje čiščenje suspenzije pred izdelavo novega papirja se opravi s posebnimi siti.
- Očiščeno suspenzijo se zgosti in se ji doda celulozo, lesovino in nekaj kemijskih spojin. Suspenzijo se nanese na posebne valje, ki jo oblikujejo v maso in jo stisnejo, iz nje izcedijo vodo in jo posušijo.
- Na koncu se papir premaže s posebno snovjo in ga razreže na ustrezne formate.

Koristi recikliranja in prihranki

Papir po podatkih Statističnega urada RS predstavlja kar 1/5 gospodinjskih odpadkov. Iz starega papirja se lahko z reciklažo proizvaja nov papir in s tem ohranja gozdove, energijo, vodo, hkrati pa so emisije CO₂ manjše v primerjavi s proizvodnjo papirja iz svežih vlaken. V EU recikliramo kar 64,6 % vsega papirja, največji delež recikliranega papirja ima Nemčija – 68 % . Šestnajst odstotkov papirja ni možno ponovno uporabiti in/ali reciklirati.

- za proizvodnjo 1 tone recikliranega papirja porabimo 64 % manj energije, 50 % manj vode in za 74 % znižamo emisije nevarnih snovi v zrak v primerjavi s proizvodnjo tone papirja iz lesa.
- če recikliramo 1 kg papirja, lahko prihranimo do 900 g CO₂ emisij, 40 litrov čiste vode.

- Trije listje recikliranega papirja privarčujejo toliko energije, da bi se z njenim ekvivalentom dalo segreti 1 liter vode iz 20 na 100°C.
- šest listov recikliranega papirja prihrani 1 cel liter vode.
- tisoč listov ali dva zavitka recikliranega papirja privarčuje toliko energije, da bi z njenim ekvivalentom lahko poganjali 70 računalnikov skozi celotni delavni čas enega dne.
- proizvodnja 250 listov papirja privarčuje toliko energije v primerjavi s proizvodnjo svežega papirja, da lahko poganjate z njo 11W sijalko 50h.
- za proizvodnjo 1 tone papirja potrebujemo 3 tone lesa.

(vir: CEPI, Papiernetz)

Gozdovi pokrivajo 3,9 milijard hektarjev ali 26 % kopnega na planetu. Krčenje gozdov se je dramatično povečalo tekom 20. stoletja. Danes se negativne posledice kažejo pri izgubi biotske raznovrstnosti in vpliva na podnebne spremembe (krčenje gozdov in posledično »uhajanje« ogljika naj bi bila odgovorna za 20-25 % vseh emisij toplogrednih plinov).

Za primerjavo - pri proizvodnji 200 kg papirja, kar je približno toliko, kolikor prebivalec Slovenije porabi na leto - se sprosti 160 kg CO₂. Toliko ogljikovega dioksida proizvede tudi družinski avto na razdalji 1000 kilometrov.

Nemčija – primer dobre prakse

V Nemčiji je po podatkih njihovega Združenja za papirno in papirno predelovalno industrijo letna poraba papirja na prebivalca najvišja v EU – 250 kg. Po porabi papirja na prebivalca se Nemčija uvršča na sam svetovni vrh, po letu 1950 se je tam povečala za dvanajstkrat, trend pa še vedno raste.

Naslednji izračuni temeljijo na izračunih, ki jih je opravil Inštitut za energetiko in raziskave v okolju Heidelberg GmbH, študija »Okoljska Primerjava pisarniški papir«:

- količina porabljenega papirja v pisarnah in kopirnicah v zveznih državah Nemčije znaša 800.000 ton na letni ravni.
- če bi te papirje zlagali v višino bi dobili stolp, ki bi bil visok 16.000 km ali pa se skoraj dvakrat povzpeli na Mount Everest.
- če bi vse kopirnice v Nemčiji uporabljale reciklirani papir, bi prihranili v enem letu za Ptujsko jezero vode.

- vsak prebivalec Nemčije porabi toliko papirja na dan, da bi lahko iz te količine natisnili eno knjigo o Martinu Krpanu.
- če bi v Nemčiji natisnili vsem cca. 9 milijonom šolarjem spričevalo na recikliran papir, bi to pomenilo, da bi lahko s privarčevano energijo profesorjem stregli celo šolsko leto toplo kavico v zbornicah.

Država se je visoke porabe lotila premišljeno in večina zveznih dežele se pridružuje iniciativi IPR (Initiative Pro-recycling). Tako na primer mesto Bonn, ki mesečno porabi 25 milijonov listov pisarniškega papirja, s prehodom na reciklirani papir vsak mesec v primerjavi z uporabo primarnih celuloznih vlaken prihrani okoli 4 milijone litrov vode, 1000 kWh energije in 220 kg izpustov CO₂.

Na portalu iniciative Papiernetz.de je na trajnostnem kalkulatorju možno izračunati tudi prihranke energije, vode, lesa ter CO₂ emisij:

3. Ločeno zbiranje odpadnega papirja v Sloveniji

Slovenija je z vstopom v EU svojo okoljsko zakonodajo postopoma uskladila z evropsko, ki določa naslednjo hierarhijo pri ravnanju z odpadki:

1. Preprečevanje nastajanja odpadkov
2. Priprava odpadkov za ponovno uporabo (ločeno zbiranje, sortiranje)
3. Recikliranje

4. Druga predelava (npr. energetska)
5. Odstranjevanje odpadkov

Predelava in reciklaža ima torej neizpodbitno prednost pred odstranjevanjem oz. odlaganjem. Ključno je, da ljudje odpadke razumemo kot surovine. Če želimo odpadke uporabiti kot surovino, jih moramo ustrezno ločeno zbrati. Slovenija ima urejeno ločeno zbiranje odpadkov že nekaj let, sistem pa je lokalno pogojen, saj so ga razvijale posamezne komunalne in javne gospodarske službe.

Ozaveščanje o pomenu recikliranja se je v Sloveniji začelo prav pri papirju in ločevanju tega za predelavo. Prav po zaslugi akcij zbiranja papirja je postalo samoumevno, da papir, papirno embalažo in karton zdaj večinoma pri nas zbiramo ločeno.

V zabojnik za (star) papir SODIJO:

- časopisi, revije, knjige
- prospekti, katalogi, zvezki
- pisma, pisemski in ovojni papir
- papirnate vrečke, kartonske škatle in embalaža prehrabnih izdelkov
- kartonska embalaža za pralne praške in razne aparate
- valovita lepenka

Večje kartonske in papirnate škatle je potrebno zgibati.

V zabojnik za (star) papir NE SODIJO:

- embalaža za globoko zamrzovanje
- papirji, prevlečeni s folijo ali kombinacijo kovin (tetrapak)
- papirni krožniki in skodelice
- vezni karton
- kopirni in voščeni papir
- celofan, staniol in plastika
- zidne tapete, vreče za cement ali krmo
- lepilni trakovi
- embalaža za pijače
- higienski papir

(vir: www.prodnik.si) – Pozor: Nekje spadajo robčki in papirnate brisače v zabojnik za biološke odpadke; to je odvisno od predpisov lokalne službe za odvoz odpadkov.

